

Конспект за държавен изпит за специалност „Международни икономически отношения“ в РУ ”А. Кънчев”

Въпроси от раздел А – Обща теория на икономиката

1. Фундаментална икономическа теория

Обект и клонове на икономическата наука. Определение и функции на общата икономическа теория. Основни въпроси пред всяка икономика

2. Еволюция на общата икономическа теория

Стопанско-исторически предпоставки - обща характеристика на икономическото развитие на света от началото на XVI в. до индустриалния преврат. Основни школи: меркантилизъм, класическа, физиократи - обща характеристика, обединяваща идея (теория) и главни представители.

3. Еволюция на общата икономическа теория

Стопанско-исторически предпоставки - обща характеристика на икономическото развитие на света от индустриалния преврат до 70-те години на XIX в. Основни школи: класическа, историческа, марксистическа обща характеристика, обединяваща идея (теория) и главни представители.

4. Еволюция на общата икономическа теория

Стопанско-исторически предпоставки - обща характеристика на икономическото развитие на света от 70-те години на XIX в. до ПСВ. Основни школи: субективна, институционализъм - обща характеристика, обединяваща идея (теория) и главни представители.

5. Еволюция на общата икономическа теория

Стопанско-исторически предпоставки - обща характеристика на икономическото развитие на света между двете световни войни. Основни школи: кейнсианство, неолиберализъм - обща характеристика, обединяваща идея (теория) и главни представители.

6. Пазарен механизъм

Основни типове организация на икономиката. Същност и основни категории на пазара. Пазарно търсене. Пазарно предлагане. Пазарно равновесие.

7. Обществен сектор и данъчна система

Същност и необходимост от обществения сектор. Сравнение между пазарния и обществения сектор. Необходимост от данъчна система. Същност на данъчната система. Ефективност и справедливост на данъчната система.

8. Търсене и предлагане на индивидуалните пазари

Индивидуалните пазари и понятието еластичност. Еластичност на търсенето спрямо цената и дохода. Еластичност на предлагането спрямо цената и дохода. Кръстосана еластичност. Видове пазарно равновесие

9. Потребителското търсене и потребителско поведение

Общи понятия, свързани с потребителското търсене. Обекти на избора и бюджетно ограничение. Вкусове на потребителя. Модел на избора. Ефект на заместването и ефект на дохода.

10. Организация, цели и поведение на фирмите

Фирмена организация. Видове фирми. Цели на фирмата. Печалба и нейното максимизиране.

11. Производствен процес

Фактори на производството и производствена функция. Производството в краткосрочен времеви план. Производството в дългосрочен времеви план.

12. Разходи на фирмата

Видове производствени разходи. Минимизиране на разходите в краткосрочен и дългосрочен времеви план. Връзка на разходите в краткосрочен и дългосрочен времеви план. Производството и разходите в дългосрочен времеви план.

13. Съвършената конкуренция и предлагането

Предлагане на фирмата при съвършена конкуренция в краткосрочен времеви план. Фирмено предлагане при съвършена конкуренция в дългосрочен времеви план.

14. Несъвършената конкуренция и предлагането

Същност и форми на несъвършената конкуренция. Монопол и олигопол. Монополно предлагане. Монополистическа конкуренция. Антимонополно законодателство.

15. Пазар на труда

Особености на ценообразуването на производствените фактори. Търсене на труд. Предлагане на труд. Трудовият пазар при съвършена конкуренция. Пазарът на труда при несъвършена конкуренция.

16. Пазар на капитала

Особености на ценообразуването на производствените фактори. Форми на съществуване на капитала. Търсене и предлагане на заеман капитал. Търсене и предлагане на инвестиции. Предприемаческа дейност и печалба.

17. Пазар на земята

Особености на ценообразуването на производствените фактори. Търсене на земя. Предлагане на земя. Пазар на земята и рента. Видове рента.

18. Разпределение на доходите и богатството

Разпределителни и преразпределителни процеси. Същност на неравенството и проблемите, които поражда. Измерване на неравенството. Необходимост от социална политика и нейните елементи.

19. Измерване на макроикономическата активност

Макроикономически кръгооборот. Брутен вътрешен продукт (БВП) - определение и подходи за измерване. Проблемите на БВП като измерител. Значение на БВП. Други индикатори на икономическата активност.

20. Икономически растеж

Дефиниране на икономическия растеж. Видове икономически растеж. Измерване на икономическия растеж. Обяснения на икономическия растеж. Теории за икономическия растеж.

21. Стопански цикъл

Определение и история. Части и фази на цикъла. Хипотетичен и реален стопански цикъл. Видове цикли. Причини за цикличното развитие.

22. Заетост и безработица

Основни понятия, свързани със заетостта. Пресмятане на безработните. Форми на безработицата. Естествена норма на безработица. Концепцията за пълна заетост.

23. Инфлация

Определение. Измерване на инфлацията. Последици от инфлацията. Причини за инфлацията. Инфлация и икономически растеж. Кривата на Филипс и нейната модификация.

24. Макроикономическо равновесие

Съвкупно търсене и фактори, които го определят. Съвкупно предлагане - определение и видове. Фактори, определящи съвкупното предлагане. Макроикономическо равновесие.

25. Кейнсиански модел

Възникване на кейнсианството. Концепцията за агрегатното търсене и предлагане. Компоненти на съвкупното търсене - консумация, инвестиции, държавни разходи и нетен експорт. Мултипликатор и акселератор. Принципни постановки на съвременните кейнсианци.

26. Монетаризъм

Обща характеристика на съвременните неоконсервативни възгледи. Монетаризъм - обща характеристика. Домонетаристки и монетаристки възгледи за парите. Базисни постановки на монетаризма.

27. Парична политика

Банкова система - обща характеристика. Роля и място на централната банка. Същност и функциониране на паричния пазар. Депозитна мултипликация. Монетарна политика - инструменти, механизъм на действие и видове. Паричен съвет - обща характеристика.

28. Фискална политика

Основни понятия, свързани с фискалната политика. Модели на обществените финанси - Фискалната политика и агрегатното търсене. Рестриктивна и експанзионистична фискална политика. Фискалната политика и агрегатното предлагане. Фискалната политика в нейната цялост. Ограничения пред фискалната политика

29. Външна търговия и външноикономическа политика

Същност и необходимост от външноикономическа политика. Причини и изгода от външната търговия. Външнотърговски ограничения- обща характеристика

30. Международен финансов пазар

Международен валутен пазар - обща характеристика. Търсене и предлагане на валута. Равновесие на валутния пазар и неговото нарушаване. Фиксиран курс и ролята на централната банка. Международно движение на капитала – същност и форми. Транснационални корпорации.

31. Платежен баланс и неговото регулиране

Определение, форма и съдържание на платежния баланс. Уравновесяване на платежния баланс - обща характеристика

32. Икономическо развитие на света след ВСВ

Обща характеристика, особености по групи страни. Промените след 1989 г. Икономическа глобализация и регионализация. Критика на съвременната икономическа теория - основни направления на критиката - радикална политическа икономия, неоинституционализъм, теория за обществения избор и др.

ЛИТЕРАТУРА

Основна

1. Беров, Л. Стопанска история. София, 1999.
2. Бекярова, К., Велев, Б., Пипев, И. Икономически теории. София, 2005.
3. Иванова В, Сотирова Е. Световна икономика. София, 2009.
4. Минчев, Д. Световна икономика. Русе, 2014.
5. Минчев, Д., Трифонов, Е., Доганова, Л. Икономика. Русе, 2014.
6. Минчев, Д., Златев, Л. Стопанска история. Русе, 2000.
7. Миркович, К., Микроикономика.София,2002.
8. Миркович, К., Макроикономика. София 2001.
9. Спасов, Т. и др. Микроикономика.София, 2011.
10. Спасов, Т. и др. Макроикономика.София, 2010.
11. Статев, С., Пиримова, В., Илиев, П. и др. Икономика и публичен сектор. София, 2007.
12. Статев, С., Илиев, П. Макроикономика. София, 2007.
13. Трифонов, Е. Поглед върху развитието на икономическите теории. Русе. 2004

Допълнителна

1. Бакстър, Р., Г. Банък, Е. Дейвис. Световен речник по икономикс. Бургас, 1992.
2. Krugman, P. M.Obstfeld, International Economics, 8 Ed., Pearson, 2009.
3. Samuelson Paul, W. Nordhaus. Economics. 14 th ed. , 1992
4. Salvatore, D. International Economics, 9ed., John Wiely & Sons Inc., 2007

Въпроси от раздел Б – Международен бизнес

1. Сделка за международна продажба.

Същност. Международна и вътрешна продажба в сравнителен план. Основни фази и етапи на технологичния цикъл на международната продажба.

2. Условия на външнотърговски договор.

Предмет на външнотърговския договор. Условие за количество. Условие за качество. Условие за цена и обща стойност на доставка. Условие за доставка. Условие за срока на доставка.

3. Компенсации в международния бизнес.

Същност и основни разновидности. Сравнителен план между търговските и промишлените компенсации.

4. Международни бизнес операции на принципа на прехвърляне на правото на ползване на интелектуален продукт – франчайзинг и лицензиране.

Същност на франчайзинга. Видове. Предимства и недостатъци за франчайзодателя. Предимства и недостатъци за франчайзополучателя. Същност на международното лицензиране. Видове. Предимства и недостатъци за лицензодателя. Предимства и недостатъци за лицензополучателя.

5. Международни бизнес операции за съвместна фирмена дейност.

Производствено коопериране на основата на договори за съвместна дейност. Смесени фирми и консорциуми.

6. Фактори на международната среда.

Икономическа фактори. Социални и културни фактори. Политически и правно-нормативни фактори. Географски и демографски фактори. Технологични фактори. Групи за натиск.

7. Сегментирана на международните пазари.

Същност на сегментирането на международните пазари. Видове сегментиране. Международно позициониране.

8. Международни маркетингови проучвания.

Методи и модели за осъществяване на ММП. Международна маркетингова информационна система.

9. Международен маркетингов микс.

Международна продуктова политика. Международна дистрибуционна политика. Международна ценова политика. Международна комуникационна политика.

10. Международни стратегии и подходи за излизане на международен пазар.

Недиференциран и диференциран маркетинг. Международни стратегии.

11. Международни инвестиционни проекти.

Същност. Развитие на инвестиционния процес. Основни етапи и дейности.

12. Подходи при избор на оференти и контрактори за изпълнение на международни инвестиционни проекти.

Установяване на делови контакти и провеждане на търговски преговори. Провеждане на преговори чрез търг. Избор на подходи за определяне на контрактори за инвестиционен проект.

13. Търг за международен инвестиционен проект.

Организиране. Провеждане. Изработване на тръжна оферта и определяне на разходите за изпълнение на инвестиционен проект.

Литература:

1. Дамянов, Ат., Др. Илиев, Международен маркетингов мениджмънт, Фабер, 2008
Дамянов, Ат., Др. Илиев, Ив. Марчевски, Здр. Любенов, Международен бизнес, Фабер, 2012
2. Дамянов, Ат., Др. Илиев, С. Момчев, Международни стратегии, Фабер, 2010

3. Каракашева, Л., Международни инвестиционни проекти, Призма, 2011
4. Каракашева, Л., Международен маркетинг, Призма, 2007
5. Каракашева, Л., Международен бизнес – първа част, Призма, 2012
6. Каракашева, Л., Международен бизнес – втора част, Призма, 2011

Въпроси от раздел В – Международни финанси

1. **Банкови операции и банково обслужване на външната търговия.** Структура на банковата система. Банкови операции. Банково обслужване на външната търговия.
2. **Форми на плащане във външната търговия.** Акредитив. Документарно инкасо. Плащане по открита сметка. Превод. Банкови гаранции.
3. **Финансиране на външната търговия.** Характеристика. Фирмен експортен кредит. Банков експортен кредит. Средносрочни, дългосрочни облигации и лизинг. Държавна намеса при финансиране на външната търговия - гарантиране на експортни кредити, покриване на част от лихвите и др.
4. **Валутен риск.** Характеристика. Управление на валутния риск – откритост, оценка на откритостта, избор на стратегия и конкретни средства за предпазване от валутен риск. Фючерси, опции, суапи.
5. **Капиталови пазари.** Характеристика и систематизация на капиталовите и финансовите пазари. Борсови индекси – измерител на сделките с ценни книжа.
6. **Инвестиционни решения в краткосрочни финансови инструменти.** Видове и характеристика на краткосрочните финансови инструменти. Изчисляване на доходността от инвестициите в краткосрочните финансови инструменти.
7. **Инвестиционни решения в дългосрочни финансови инструменти.** Същност и характеристика на акциите и облигациите. Цена и доходност на дългосрочните финансови инструменти.
8. **Европейска икономическа интеграция.** Икономически теории за международната интеграция. Степенен подход в икономическата интеграция. Ефектите "създаване на търговия" и "отклонение на търговия". Общ пазар на ЕС. Политики на ЕС.
9. **Европейска монетарна система.** Етапи - система на фиксиран валутен курс, ЕМС, ЕЦБ, Еврозона.

Литература:

1. Адамов, В., и колектив, Финанси, Абагар, 2012
2. Адамов, В., Ст. Проданов, Инвестиции, 2009
3. Маринов, М., Ц. Павлов, Инвестиции – методическо пособие, АИ Ценов – Свищов, 2014
4. Масларов, Светослав, Валута, Издателство Princeps, Варна, 1994
5. Даскалов, Павел, Светослав Масларов, Външна търговия, Издателство Princeps, Варна, 1994
6. Eun, Cheol S., Bruege G. Resnick, International Financial Management, Second Edition, Irwin McGraw – Hill, New York, 2001

Приет на катедрено заседание с протокол 08/19.02.2016 г.

Р-Л КАТЕДРА:

/проф. д.н. Д. Минчев/

СЪГЛАСУВАЛ,
ДЕКАН ФБМ

/доц. д-р А. Петков/

